

SPELARIT 2/2001

Helsingin pitäjän tanhuujat ja spelarit ry

TITITYY kuuluu jo ja varis ja harakka ovat pesänteossa.

Pimeä talvi on Suomessa takana ja aika saa siivet!
Pääsiäinen oli ja meni ja wappukin on nurkan takana.

Olitko tarkkana pääsiäisaamuna? Sanotaanhan, että minkä eläimen pääsiäisaamuna ensimmäiseksi näkee, sen luontoinen on sitten koko vuoden. Jos näit hevosen, olet koko vuoden voimakas ja roteva. Lehmä ennustaa laiskuutta, sika likaisuutta ja suttuista elämää! Lammasta tuo laupiaan mieleen. Kissa on pahaksi; se kun edustaa laiskaa vennyttelystä, uneliaisuutta ja viluisuutta. Koira tuo mieleen äreyttä ja viisautta, linnut naimaonnea ja hyvää tuulta. Vanha varis tietää pahaa ja harakka keveyttä liikkeisiin ja elämään.

Että näin helpolla sitä luonteen saa selvitettyä!!

Pidäthän myös mielessä tanhuujien ja pelimannien harjoitusajat. Sanoisin, että mitä enemmän harjoittelet, sitä paremmin osaat! Sitä ei tosin pääsiäisennustuksissa kerrota!! Kesäjuhlissa ja Islannissa sekä yhteisissä esiintymisissä tarvitaan iloista ja osaavaa joukkoa.

Oletpa sitten harakka tai hevonen, niin harjoituksissa sinua tarvitaan.

Iloista kesän odotusta sinulle.
Kohta näkyy valkovuokkoja.

Riitta

Onnentoivotuksia!

***Hilding Kaaparinne täyttää 70 v. 20.5.2001.
Sylintäydeltä onnea!***

.....
***14.2.2001 syntyi Antti Johannes Auoranta
Onnea Heikille, Ennille, Kaarinalle ja
Hannulle!***

Kansantanssia 100 vuotta

Keskusjärjestömme Suomalaisen Kansantanssin Ystävät ry (SKY) täyttää tänä vuonna 100 vuotta. SKY:n perustaminen oli myös alku järjestäytyneelle kansantanssille.

SKY:n perusti joukko Helsingin yliopiston opettajia ja opiskelijoita. Yhdistyksen tarkoituksena oli edistää kansantanssin ja kansanpukujen keräämistä. 8. lokakuuta 1901 perustettu yhdistys oli kaksikielinen, Suomalaisen Kansantanssin Ystävät - Finska Folkdansens Vänner. 1908 kielisopu mureni, ruotsinkieliset perustivat oman yhdistyksen ja SKY muuttui suomenkieliseksi.

Pohjoismainen yhteistyö alkoi 1920, jolloin osallistuttiin pohjoismaiseen tanhujuhlaan Tukholmassa. 1924-26 ilmestyi Ystävä-niminen lehti, Tanhuviestin edeltäjä. Järjestön jäsenmäärä oli vuonna 1931 vähän yli kymmenen.

Ensimmäinen Pohjoismaiden ulkopuolelle tehty esiintymismatka Ranskaan ja Espanjaan tehtiin vuonna 1953. Ensimmäiset kesäjuhlat pidettiin 1958 Tammelassa, jossa osallistujia oli noin 100.

Yhdistyksestä tuli valtakunnallinen keskusjärjestö vuonna 1965. Samana vuonna järjestäytyivät myös pelimannit ja Pelimannikilta perustettiin. Vuonna 1970 jäsenyhdistyksiä oli 27 ja jäseniä 993, vuonna 1980 yhdistyksiä 64 ja jäseniä 7978. Vuonna 2000 järjestöön kuului 83 jäsenyhdistystä, joissa oli noin 8000 jäsentä.

Järjestö sai oman lipun vuonna 1972 ja ensimmäiseksi kirjeenvaihtajajäseneksi liittyi kanadansuomalainen Kiikurit. Vuonna 2000 ulkosuomalaisia yhdistyksiä oli 22. Biskops-Arnöissä allekirjoitettiin Nordleksopimus ja pidettiin ensimmäinen Isleik Islannissa.

SKY:n lapsi- ja varhaisnuorisotoimikunta järjestäytyi omaksi yhdistykseksi vuonna 1982, syntyi Kansantanssinuorten Liitto.

Nyt juhlitaan 100-vuotiasta järjestöä. Pääjuhla on Helsingin yliopiston juhlasalissa 13.10. klo 14.00 (60 mk/30 mk). Juhlapäivällinen nautitaan Vahan ylioppilastalon juhlasalissa klo 17 (280 mk) ja illanvietto pidetään Taivallahden koululla klo 19.00 (40 mk/20 mk).

Jotta tilaisuudet osataan järjestää oikeassa laajuudessa, pyydetään yhdistyksiltä **ennakkoilmoittautumisia 31.5. mennessä**. Ilmoittautua voit Tarja Lahtiselle tai Riitta Kankaalle.

Riitta Kangas, Siru Luomanpää ja Matti Lankinen edustavat seuraamme 100-vuotisjuhlan eri toimikunnissa. Järjestysmiehiksi, bufettiin ym. tehtäviin tarvitaan myös talkoolaisia. Lisätietoja juhlista saa edellä mainituilta henkilöiltä, yhteystiedot takakannessa.

Matti

Tanssien läpi elämän

Seuramme urauurtavat ohjaajat Ulla ja Hilding Haaparinne täyttävät tänä vuonna kunnioitettavat 70 vuotta. Hildingiä juhlitaan nyt keväällä ja Ullaa sitten myöhemmin syksyllä. Pariskunta on seuramme perustajajäseniä ja he ovat toimineet Helsingin pitäjän tanhuujissa ja spelareissa koko seuramme 19-vuotisen olemassaolon ajan. Itse asiassa seuramme perustamiskokouskin 14.1.1982 on pidetty juuri heidän olohuoneessaan!

Haaparinteiden tanssiharrastuksen alkulähteille matkatessa täytyy tosin mennä paljon tuota 1980-lukua kauemmas. Tanssiharrastus on heillä alkanut 1940-luvun loppupuolella vakiotanssien parista ja Helsingin kilpatanssijoista. Onneksemme Åke Blomqvist ei heitä saanut jättäytymään vain vakiotanssien pariin, vaan matka jatkui tanssien kohti Lauttasaarta ja tanhuharrastusta. Ulla ja Hilding ovat olleet naimisissa vuodesta 1955 lähtien, jolloin myös kiinnostus kansantanssia kohtaan alkoi kasvaa. Pari oli mukana perustamassa uutta kansantanssiseuraa Lauttasaareen, mistä lähtien kansantanssi on ollut osa heidän elämäänsä.

Näin pitkään kestäneelle tanhuuralle mahtuu monenlaista muisteltavaa. 1960-luvulla pohjoismaista tanhujuhlaa vietettiin Helsingissä ja tapahtumaa tanssittiin Helsingin messukeskuksessa oikein televisiokameroiden edessä! Matkojen määrä alkaa olla jo lukematon, mutta

kaikkien pohjoismaiden lisäksi Haaparinteet ovat esiintyneet ainakin Italiassa, Englannissa, Belgiassa, Sveitsissä ja Itävallassa. Viimeisin reissu oli 1999 elokuussa Kiireentuntuiset -ryhmän kanssa tehty esiintymismatka Ranskaan.

Polkan suomenmestaruuskisoista pari on saalistanut pronssia, hopeaa ja jopa kirkkaimpia kultaisia mitaleita. Muissa kilpailuissa on käyty Tukholmassa asti. Tietotaitoa on vuosien varrelta kerääntynyt kiitettävä määrä ja sitä ovat Haaparinteet auliisti myös jaksaneet jakaa muillekin. Kursseja on pidetty lukuisia niin Suomessa, Ruotsissa kuin Saksassakin.

Kaikkien aktiivisten harrastajien tavoin myös Ulla ja Hilding ovat toimineet useissa luottamustehtävissä. Ulla on koulutuksensa myötä toiminut kirjanpito- ja tilintarkastustehtävissä ja Hilding eri yhdistysten hallituksissa. Tälläkin hetkellä Hilding toimii Finland Svenska Folkdansringenin (FSF) Itä-Uudenmaan piirin varapuheenjohtajana ja on ollut hallituksessa jo useiden vuosien ajan. Puheenjohtajana hän on toiminut Tölö Arbetsvännerin hallituksessa ja muita hallituksen tai johtokunnan luottamustehtäviä on sattunut eteen ainakin Helsingin pitäjän tanhuujissa ja spelareissa, Vantaan kansantanssijoissa, Seurasaaresäätiön tanssitöimikunnassa ja FSF:n Helsingin piirissä. Mitäköhän kaikkea jäi vielä mainitsematta?

Tällä hetkellä Ulla ja Hilding ohjaavat kansantansseja Porvoossa, Sipoossa ja meillä täällä Vantaalla. Lisäksi he opettavat yhdelle porvooolaiselle ryhmälle salonkitansseja. Helsingin pitäjän tanhuujissa ja Spelareissa Haaparinteet ovat olleet merkittävässä roolissa. Olisikohan jäänyt koko seura perustamatta ilman Haaparinteiden olohuonetta...? Paitsi että he ovat perustajajäseniä ja aktiivisia ohjaajiamme, on Hildingin kädenjälki näkynyt seuran ulkoasua suunniteltaessa. Nimittäin seuramme logo ja siitä tehty lippu on syntynyt Hildingin kynästä, kuulemma yhdessä yössä. Illalla annettiin tehtäväksi logon suunnittelu ja Hilding alkoi tietysti heti töihin. Mitään tarpeeksi hyvää tai sopivaa ei kuitenkaan sinä iltana syntynyt, mutta Hilding heräsi ja idea oli valmiina. Sitten vaan siirtämään se paperille. Toiset sitä pystyvät työskentelemään nukkuessaankin!

Myös tämä Spelarit -lehti on saanut alkunsa Hildingin ja Eeva Honkasen aloitteesta.

Takana alkaa olla pitkä tanssirupeama, mutta ihan varmaa vastausta ei tule eläkkeelle jäämisestä kysyttäessä. Harrastuksen ollessa näin iso osa elämää, ei siitä luopuminen ole varmaankaan helppoa. Vaan eihän sitä koskaan tarvitse harrastustaan täysin jättää, niin kauan kun tanssin riemua riittää niin mikäs siinä on tanssiessa. Vuoden verran Hilding lupaa ohjaamista vielä jatkaa, mutta luottamustehtäviä on karsittava. Ullalla ja Hildingillä on kolme lasta, jotka ovat kaikki saaneet kasvaa lapsuutensa ja nuoruutensa tanssin maailmassa. Jokaiselle heistä se onkin periytynyt, jollekin enemmän ja joillekin vähemmän, mutta verissä tanssi tässä perheessä selvästi on.

Lopuksi voi vaan kaiken tämän ja paljon muuta kuultuaan yhtyä Hildingin toteamukseen: ”Semmostahan tää meidän elämä on ollu, tanssimista.”

Hilding Haaparinnettä haastattelivat
Sanna Laakso ja Matti Lankinen.

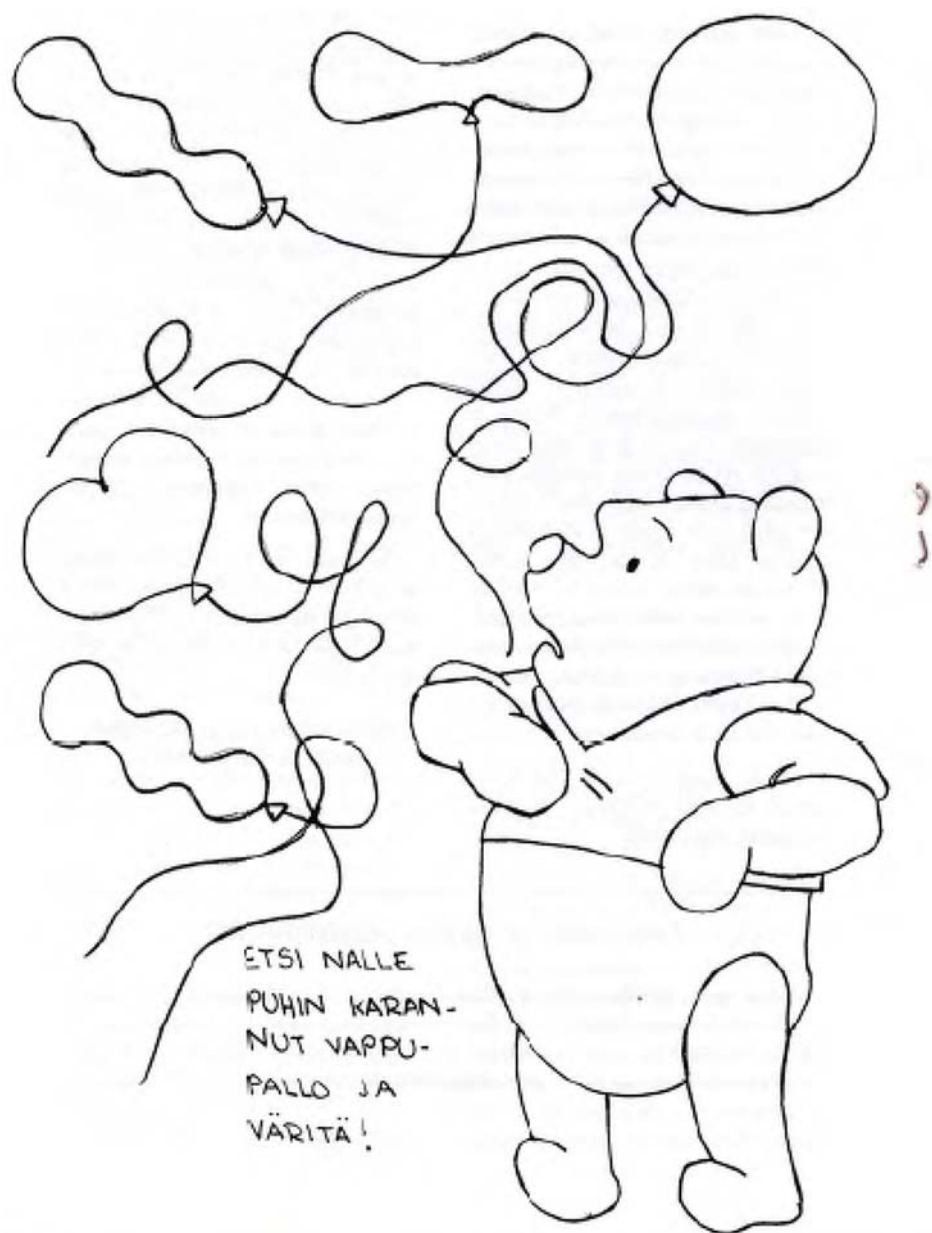

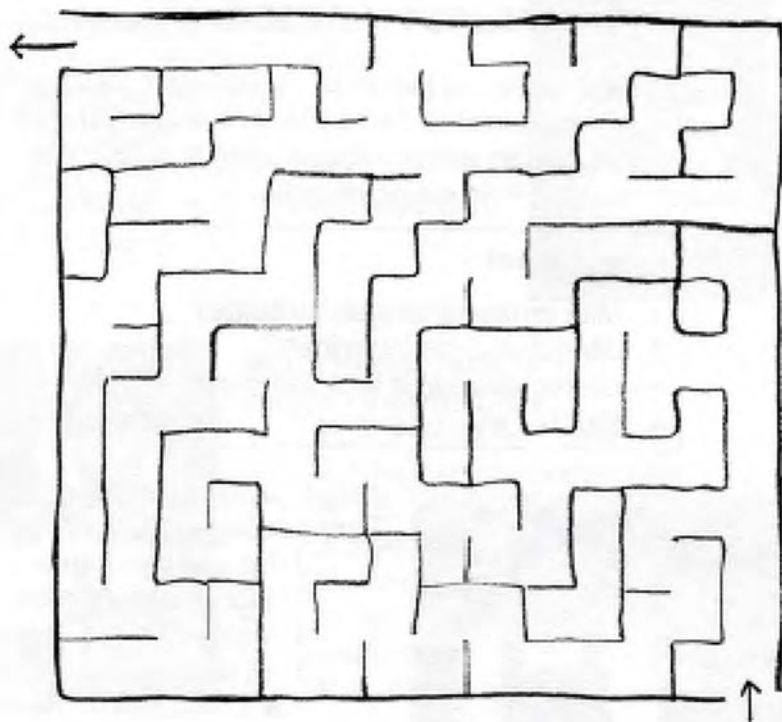
Tarvitsetko Helsingin pitäjän pukua?

Olemme kaksi tyttöä nuorten Tanhukat-rymästä ja haluaisimme tehdä itsellemme Helsingin pitäjän puvut. Meillä on tiedossa hamekankaan kutoja. Hän kutoo kankaan, jos saamme 5-8 tilausta. Nyt meitä on kaksi, joten tarvitsemme 3-5 tilausta lisää, jotta kankaan kutomiseen kannattaa ryhtyä. Hamekankaan hinnaksi tulisi noin 1000 mk.

Jos olet kiinnostunut, niin ota yhteyttä Minna Niiraseen, puh. (09) 878 2201

LASTENSIIVUT

JORDATA
NASU
SOKKELON
LÄPI !

PIENET VIKKELÄT JA TANHUTATIT PILKISTYKSESSÄ

Haastattelin Pienten vikkeliä ja Tanhutattien tanssijoita seuramme perinteisessä Kevätpilkistyksessä. Odottelimme yhdessä heidän esiintymisvuoroaan ja juttelimme, mistäpä muusta, kuin esiintymisestä.

Kysymykset

1. Mitä tansseja tänään tanssitte?
2. Jännittääkö esiintyminen?
3. Oletko esiintynyt aikaisemmin?
4. Pidätkö esiintymisestä?

Jenni Laulajainen, 7 v.

Toni Laulajainen, 5 v.

1. **J:** Lintunen ja Lantti...
T: Isäntä se teki talon.
2. **J:** Vähän.
T: Ei jännitä!
3. **J & T:** Joo, viime vuonna täällä ja itsenäisyyspäivän juhlissa Martinlaakson koulussa.
4. **J:** Joo, koska tanhuaminen on kivaa.
T: En.

Netta Ekman, 8 v.

Tiia Eerikäinen, 7 v.

1. **N:** Lantti
T: Lintunen
2. **N:** Vähän.
T: Ihan ministi.
3. **N & T:** Joo, viime vuonna täällä.
4. **N & T:** Joo!

Jenny Hallikainen, 6 v.

Vilma Hallikainen, 8 v.

1. **J:** Lintunen, Nuotanrepiäinen...
V: Isäntä se teki talon...
2. **J & V:** Vähän.
3. **J:** Joo, täällä viime vuonna.
V: Joo täällä, mutta myös luistelussa.
4. **J & V:** Joo.

Maria Hurskainen, 5 v.

Jenna Yli-Ketola, 5 v.

1. **M:** Isäntä se teki talon
J: Lintunen, Nuotanrepiäinen...
2. **M:** Ei.
J: Pikkasen.
3. **M:** Joo.
4. **J:** Joo, siellä Martinlaakson koulussa.
4. **M & J:** Joo.

Katrillia kaikelle kansalle!

Kansanmusiikin ja -tanssin teema on tänä vuonna katrilli. Se onkin varmaan tyypillisin suomalainen kansantanssi, jota alan harrastajat tanssivat innokkaasti niin esityksissä kuin yhteisissä tilaisuuksissa. Vauhdikkaimmat katrillit ovat usein myös yleisön suosikkeja.

Katrillin juuret ovat Englannissa, jossa talonpoikien ja porvariston

tanssimat kotoiset tanssit (country dances) saivat sijaa myös hovissa jo 1500-luvun lopulla. Englannista uusi muoti levisi Ranskaan (contre dances). Aateliston merkityksen vähentyessä ja yhteiskunnan porvarillistuesssa kontratansseista tuli 1600-luvun lopulla muotitanssi, joka valtasi koko Euroopan.

- - ->

Kontratanssien tyypillinen kuvio oli Englannissa sola, mutta Ranskassa alettiin näitä tansseja tanssia neliössä (quadrille). Katrilli nimitystä käytettiin lopulta erilaisista kontratansseista kuviosta riippumatta. Katrillit koostuivat useista eri vuoroista, joissa toistuivat katrillille tyypilliset rakenneosat kuten vastuut, karkelot, läpikäynnit, paikanvaihdot, piirit, ristit, kättelyt ja pujottelut. Katrillin askel oli helpoa kävely- tai juoksuaskelta. Vaikka katrilleja oli useita satoja ja uusia tehtiin alinomaa, niiden tanssiminen sujui jouhevasti, jos tunsi peruselementit.

Katrilli rantautui Suomeen 1700-luvun ja 1800-luvun vaihteessa. Varhaisimpia katrillejamme lieinee Itä-Uudellamaalla tanssittu Stora själen. Katrillit levisivät pian koko maahan. Pitkiä monivuoroisia katrilleja tanssittiin Varsinais-Suomessa. Satakunnassa ja Hämeessä. Keski-suomalaiset puolestaan suosivat lyhyitä pikku katrilleja. Karjalassa katrillit saivat vaikutteita venäläisestä tanssiperinteestä: ne olivat huomattavasti vauhdikkaampia kuin muualla Suomessa ja sisälsivät myös soolotanssia. Katrillit säilyttivät suosionsa koko 1800-luvun ja Lapissa vielä 1900-luvulle asti.

Suomalaisten kansantanssien yleisin kuvio on edelleenkin katrilleista tuttu neliö; neliötansseja tunnetaan maassamme toista

sataa. Montako Sinä tunnet? Katrilleihin kannattaa tutustua tietysti tanssimalla. Avuksi voi ottaa myös Kansanmusiikin keskusliiton ja Kansanmusiikki-instituutin julkaiseman Katrilla tanssimaan -kirjaseen. Siinä on valikoima suomalaisia ja naapurimaiden katrilleja sekä huutokatrillin perusteet. Kirjaseen liittyy myös CD-levy, joka sisältää katrillien säestyksiä. Kaikki siis joukolla katrilleja tanssimaan!

Mervi Myöhänen

Lähteet:

Hoppu, Petri (2001) Kaikki tanssimaan katrillia. Friiti 1/2001.
Niemeläinen P. (toim.)(1983) Suomalainen kansantanssi. Keuruu: Otava.
Polskasta poppiin. Tanssiperinteen opintokurssi. (1981) Opintotoiminnan keskusliitto OK.

Toimituksen huomautus: Hyvä tilaisuus tutustua katrilleihin on Kaustisen kansanmusiikkijuhlilla 14 -22.7. 2001. Perinteinen Antti Savilammen vetämä ja JPP:n säestämä huutokatrilli tanssitaan teeman kunniaksi molempina viikonloppuina. Katrillituissa opetellaan päivittäin pieniä katrillitansseja. Kaustisen katrilli on rekonstruoitu esitykseksi Festivaaliareenalle ja ulkomaisiakin esiintyjiä teeman puitteissa on luvassa.

Tapahtumakalenteri:

- 9.5.** Eurooppa-päivänä seuramme lapset ja aikuiset esiintyvät Myyrmäki-talossa klo 17.30 ja Myyrmannissa klo 18.00
- 17.5. Pääksessa seuramme lapset ja aikuiset esiintyvät klo 19.00 Vantaan kotiseutuyhdistyksen tapahtumassa
- 12.-20.5. Vantaa 650 v tapahtumia
- 16.5. ja 30.5. klo 19 Kansanmusiikkia kevätillassa, Aino Acktén huvila, Helsinki, Anja Hinkkanen, 0500-850 788
- 24.5. Helavalkeat, Nummi-Pusula, 0500-850 788
- 26.-27.5. Sepän Soitto, Mäntsälä, Reijo Alanko, puh. 0400-490 272
- 8.-10.6. ”Norpan Niilikutus” SKY:n ja KTNL:n kesäjuhla ja tanhukatselmus, Savonlinna**
- 7.-10.6. Lasten Kalenat, Lappeenranta, KN-liitto
- 12.6. Helsinki-päivä
- 13.-17.6. Jutajaiset, Rovaniemi, SNL
- 27.6.-4.7. Kuopio tanssii ja soi, (017) 282 1541
- 28.6.-1.7. Haapavesi Folk, 040 554 1175
- 4.-8.7. Sata-Häme Soi, Ikaalinen, (03) 440 0224
- 5.-8.7. Kihaus, Rääkkylä, (013) 661 233
- 6.-7.7. Kiikoisten Purpurijuhlat, 0400 121 718
- 14.-22.7. Kaustisen Kansanmusiikkijuhlat, (06) 860 4361
- 18.-22.7. Barnlek 2001, Reykjavik, Islanti, KTNL**
- 25.-29.7. Europeade, Zamora, Espanja, SKY
- 3.-5.8. Miehiikkälän pelimannipäivät, Riitta Riihelä, 0400-346 545
- 10.-12.8. Eteläpohjalaiset Spelit, Lapua, 040-5118727
- 10.-12.8. Laurin Elojuhlat, Vantaa
- 18.8. Helsinki City Folklore
-
KN-liitto	Kalevan Nuorten Liitto	p. 5840 6230
KTNL	Kansantanssinuorten Liitto	p. 441 803
SKAL	Suomen Kansanmusiikkiliitto	p. 873 1320
SKY	Suomalaisen Kansantanssin Ystävät	p. 441 803
SNL	Suomen Nuorisoseurojen Liitto	p. 5840 610
KTY	Kansantanssialan yhteistyötoimikunta	p. 441 803

Seuraava lehti ilmestyy lokakuun aikana. Kirjoitukset ja piirustukset ym. materiaali Sannalle, Tarjalle tai Matille syyskuun loppuun mennessä.

Sanna Laakso, puh. (040) 591 4897,
sanna.laakso@kansantanssinuoret.fi,

Tarja Lahtinen, puh. 8786105, tarja.lahtinen@pp.inet.fi
Matti Lankinen, puh. (0400) 422 417, matti.lankinen@netsonic.fi.

YHTEYSTIETOJA:

JOHTOKUNTA:

- * Riitta Kangas, puheenjohtaja, puh. 854 7563, 050-358 6491, riitta.kangas@kolumbus.fi
- * Tarja Lahtinen, sihteeri, puh. 878 6105, 040-742 3181, tarja.lahtinen@pp.inet.fi
- * Simo Gröhn, puh. 851 3097
- * Arja Salonen, puh. 294 2282
- * Veikko Turunen, puh. 871 1937
- * Juhani Kaivosoja, puh. 385 9661
- * Reeta Jokinen, puh. 040-564 2209

AIKUISRYHMIEN OHJAAJAT:

- * Ulla ja Hilding Haaparinne, puh. 893 050
- * Sirpa Laakso, puh. 852 1693
- * Maarit Vattulainen, puh. 876 9863

LAPSIRYHMIEN OHJAAJAT:

- * Riitta Kangas, puh. 854 7563, 050-358 6491
- * Siru Luomanpää, puh. 863 8546, 0400-198 198
- * Matti Lankinen, puh. 852 1693, 0400-422 417

PELIMANNIT:

- * Veijo Honkanen, puh. 853 1864

INTERNET:

www.kansantanssinuoret.fi/spelarit

Kansikuva: Hilding Haaparinne

Julkaisija: Helsingin pitäjän tanhuajat ja spelarit ry
Tiedotustoimikunta